

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 2/98

Ústavný súd Slovenskej republiky v pléne zloženom z predsedu JUDr. Milana Čiča a zo sudcov JUDr. Júliusa Černáka, JUDr. Anny Danielčákovej, JUDr. Ľubomíra Dobríka, JUDr. Jána Drgonca, JUDr. Jána Klučku, JUDr. Viery Mrázovej, JUDr. Štefana Ogurčáka, JUDr. Richarda Rapanta a JUDr. Tibora Šafárika na verejnom zasadnutí 15. apríla 1999 prerokoval návrh skupiny 34 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, bez prítomnosti ich zástupcu, proti Národnej rade Slovenskej republiky, bez prítomnosti jej zástupcu, na začatie konania podľa čl. 125 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o vyslovenie nesúladu § 5 ods. 1, 2 a 3 a § 11 ods. 2 zákona č. 281/1997 Z.z. o vojenských obvodoch a zákona, ktorým sa mení zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s Ústavou Slovenskej republiky a 15. apríla 1999 takto

r o z h o d o l :

Návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vyslovenie nesúladu § 5 ods. 1, 2 a 3 a § 11 ods. 2 zákona č. 281/1997 Z.z. o vojenských obvodoch a zákona, ktorým sa mení zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 4 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 21. januára 1998 doručený návrh skupiny 34 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovateľ“), ktorým navrhli, aby ústavný súd začal konanie podľa čl. 125 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade právnych predpisov. Navrhovateľ v návrhu namietal nesúlad § 5 ods. 1, 2 a 3 a § 11 ods. 2 zákona č. 281/1997 Z. z. o vojenských obvodoch a zákona, ktorým sa mení zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 281/1997 Z. z.“) s čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 4 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Ústavný súd návrh navrhovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí pléna 4. februára 1998 a po zistení, že spĺňa všetky náležitosti ustanovené v § 20 ods. 1 a v § 37 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 293/1995 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa tento zákon a že nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 tohto zákona, ho prijal na ďalšie konanie.

Navrhovateľ v návrhu uviedol, že: „Zákon č. 281/1997 Z. z. vychádza z koncepcie, podľa ktorej vojenský obvod možno zriadiť len so súhlasom obcí (§ 3 ods. 1) a v takto zriadenom vojenskom obvode nehnuteľností a práva k nim môžu byť iba vo vlastníctve štátu (§ 5). V prípade vojenských obvodov vznikajúcich podľa tohto zákona proti tejto koncepcii nemožno nič namietat'. Jej narušením sú však prechodné ustanovenia, podľa ktorých sa vojenské obvody zriadené podľa doterajších predpisov považujú za vojenské obvody zriadené podľa tohto zákona bez ohľadu na skutočnosť,

že k ich zriadeniu došlo bez súhlasu príslušných obcí. Tým sa vytvára nerovnovážny a, z hľadiska právneho postavenia obcí aj ich obyvateľov, nerovnoprávny stav. Obce a ich obyvatelia vo vojenských obvodoch zriadených pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 281/1997 Z. z. prídu o svoje postavenie a o svoje práva, predovšetkým o vlastnícke práva bez svojho súhlasu. Prechodné ustanovenie § 11 ods. 2, ktoré upravuje povinné vyvlastnenie územia vojenských obvodov zriadených podľa predchádzajúcich predpisov, ktoré je vo vlastníctve obcí, je takto v rozpore s článkom 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Stav, ktorý vznikol zriaďovaním vojenských obvodov podľa zákona č. 169/1949 Zb. bez súhlasu príslušných obcí, nie je už možné zmeniť. Potreba obrany štátu si vyžaduje, aby jestvujúce vojenské obvody zostali zachované. Z ústavnej ochrany základných práv a slobôd však vyplýva i potreba zachovať jestvujúce vlastníctvo obcí k nehnuteľnému majetku na tomto území, keďže ide o ústavou chránené právo, a zákon v týchto prípadoch už nevyžaduje súhlas obcí tak, ako je to pri novovznikajúcich vojenských obvodoch.

Podľa § 16 ods. 1 a 2 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení zákona č. 147/1995 Z. z. a nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 2. apríla 1996 č. PL. ÚS 30/95, uverejneného pod č. 130/1996 Z. z., vlastníctvom obcí sú aj pozemky, ktoré patrili obciam pred účinnosťou zákona č. 169/1949 Zb. a nachádzajú sa vo vojenských obvodoch. Záujem štátu na svojej obrane je zaručený odsekom 5 citovaného ustanovenia, podľa ktorého obce sú povinné zachovávať účelové určenie uvedeného majetku na obranu štátu. Tento právny stav umožňuje štátu i obciam realizovať práva, a to právo štátu zabezpečovať svoju obranu i právo obcí využívať svoje vlastníctvo.

Ak by záujem obrany štátu nebolo možné dosiahnuť inak, dovoľuje náš právny poriadok uplatniť inštitút vyvlastnenia z dôvodov verejného záujmu podľa § 108 ods. 1, ods. 2 písm. i) Stavebného zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov. Pri vyvlastňovaní však treba splniť podmienky uvedené najmä v § 110 citovaného zákona,

predovšetkým dodržať nevyhnutný rozsah vyvlastnenia. Naproti tomu zákon č. 281/1997 Z. z. utvára mechanizmus povinného prevodu majetku obcí na území jestvujúcich vojenských obvodov do vlastníctva štátu vo výmere 8 586,1541 ha za vyvlastňovaciu cenu takmer 1,5 mld Sk. Zákon pri tom neberie do úvahy nález Ústavného súdu SR č. PL. ÚS 37/95, v ktorého odôvodnení sa uvádza, že súčasná výška náhrady za vyvlastnené pozemky „nezohľadňuje princíp spravodlivosti za strpenie trvalého odňatia vlastníckeho práva ..., pretože (výšku náhrady) ustanovuje statickým spôsobom, t. j. bez ohľadu na pohyb cien pozemkov na trhu“. Z toho vyplýva, že už teraz, ale najmä do roku 2012 by mal zákon rátať so značne vyššími nákladmi.

Zákon č. 147/1995 Z. z. pôvodne ukladal obciam ako vlastníkom nehnuteľného majetku na území jestvujúcich vojenských obvodov povinnosť uzavrieť zámenné zmluvy, t. j. povinnosť vymeniť príslušné pozemky za iné pozemky. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 2. apríla 1996 č. PL. ÚS 40/95 vyslovil, že uloženie takého obmedzenia nie je v súlade s ústavnou ochranou vlastníckeho práva všetkých vlastníkov, t. j. že predmetné ustanovenia zákona nie sú v súlade s čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 4 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Povinnosť uzavrieť zámenné zmluvy však bola vo svojich dôsledkoch podstatne menším zásahom do vlastníckeho práva obcí ako generálne vyvlastnenie viac ako 8 a pol tisíc hektárov pôdy. Ak podľa citovaného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky bol uvedený zásah do vlastníctva v rozpore s Ústavou SR, potom to tým viac platí i o väčšom zásahu do ústavou chránených vlastníckych práv v zákone č. 281/1997 Z. z.

Ústavný súd Slovenskej republiky v citovanom náleze ďalej uviedol, že „vlastnícke právo obcí k majetku uvedenému v § 16 ods. 2 zákona č. 147/1995 Z. z. nemá rovnaký zákonný obsah ako vlastnícke právo iných vlastníkov, čo nie je v súlade s čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ... Vlastníkovi sa poskytuje ochrana jeho vlastníckeho práva k veci, ktorú nadobudol v súlade s podmienkami

upravenými v príslušných všeobecne záväzných predpisoch ... Všeobecne záväzný právny predpis musí byť vnútorne zladený, jeho jednotlivé časti .. nemôžu samy seba vyvracať v dôsledku vzájomných rozporov ... Vyvlastnenie ... sa uskutočňuje iba na základe súčasného splnenia viacerých podmienok upravených v Ústave SR, Občianskom zákonníku a v Stavebnom zákone“. Zákon č. 281/1997 Z. z. vo svojej koncepcii generálneho vyvlastnenia nehnuteľností na území jestvujúcich vojenských obvodoch uvedeným požiadavkám nezodpovedá.

Konštrukcia generálneho vyvlastnenia nehnuteľného majetku vo vlastníctve obcí na území jestvujúcich vojenských obvodov vytvorená § 11 ods. 2 v spojitosti s § 5 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 zákona č. 281/1997 preto podľa názoru navrhovateľ nie je v súlade s článkom 12 ods. 1, čl. 13 ods. 4 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Vychádzajúc z uvedenej argumentácie navrhovateľ požiadal, aby ústavný súd prijal takýto nález: „Ustanovenia § 5 ods. 1, 2 a 3 a § 11 ods. 2 zákona č. 281/1997 Z. z. o vojenských obvodoch a zákona, ktorým sa mení zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov n i e s ú v súlade s čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 4 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky“.

Na požiadanie predsedu ústavného súdu zo 6. februára 1998 svoje stanovisko k návrhu zaslala 31. marca 1998 Národná rada Slovenskej republiky. V ňom uviedla: „Ústava Slovenskej republiky v čl. 4 ustanovuje, že nerastné bohatstvo, podzemné vody, prírodné liečivé zdroje a vodné toky sú vo vlastníctve Slovenskej republiky. V čl. 20 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sa prenecháva zákonu ustanoviť, ktorý ďalší majetok nevyhnutný na zabezpečovanie potrieb spoločnosti a verejného záujmu môže byť iba vo vlastníctve štátu alebo iných subjektov.

V odseku 4 tohto istého článku ústavodarca predpokladá možnosť vyvlastnenia alebo núteného obmedzenia vlastníckeho práva v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Z uvedeného vyplýva, že ani ústavodarca neuvažoval o absolútnej nedotknuteľnosti vlastníckeho práva, najmä ak ide o vážny verejný záujem, ktorým zabezpečovanie potrieb obrany štátu nepochybne je.

Vzhľadom na tieto skutočnosti nemožno deklaráciu obsiahnutú v § 5 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 281/1997 Z. z. o vojenských obvodoch ... o vlastníckom práve štátu k nehnuteľnostiam a vodám a právam k nim na území vojenských obvodov považovať za generálne vyvlastnenie a za nesúlad s ustanoveniami Ústavy Slovenskej republiky uvádzanými navrhovateľmi. Z dikcie § 5 ods. 2 citovaného zákona totiž vyplýva, že ak nehnuteľnosti a práva k nim na území vojenského obvodu nie sú vo vlastníctve štátu, Ministerstvo obrany Slovenskej republiky je povinné zabezpečiť ich majetkovoprávne vyrovnanie.

Plnenie uvedenej povinnosti Ministerstvom obrany Slovenskej republiky vyjadrené v § 5 ods. 2 a v § 11 ods. 2 slovami „majetkovoprávne vyrovnanie“ (nie zastaralé „vysporiadanie“, „usporiadanie“, „vyporiadanie“ a pod.) zaväzuje k rešpektovaniu všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich prevod vlastníckych práv k nehnuteľnostiam, najmä Občianskeho zákonníka, stavebného zákona, zákona o obrane a k rešpektovaniu postupu podľa nich, teda k uplatneniu priority konsenzuálneho riešenia prevodu vlastníckeho práva pred vyvlastnením alebo iným núteným obmedzením vlastníckeho práva.

Deklarácia vlastníctva štátu k nehnuteľnostiam a k vodám na území vojenských obvodov má svoje opodstatnenie vo všeobecnosti z hľadiska potrieb prípravy štátu na obranu, osobitne z hľadiska účelu ich užívania a povahy nehnuteľností tvoriacich vojenské obvody, resp. majetku obcí, ktoré tvoria časti vojenských obvodov s osobitným zreteľom na skutočnosť zakotvenú v § 2 ods. 3 zákona Národnej rady

Slovenskej republiky č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky, podľa ktorého vojenský obvod zriadený podľa zákona o vojenských obvodoch (č. 169/1949 Zb.) nie je súčasťou obce ani vyššieho územného celku.

Na základe uvedených skutočností možno prísť k záveru, že návrh na začatie konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky je výsledkom navrhovateľovho výkladu pojmu „majetkovoprávne vyrovnanie“ (§ 5 ods. 2, § 11 ods. 2), pod ktorým navrhovateľ chápe výlučne len nútené obmedzenie vlastníckeho práva bez toho, že by bral do úvahy zákonom uloženú povinnosť procesného a materiálneho riešenia vlastníckych vzťahov a že ustanovenia § 5 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a § 11 ods. 2 zákona č. 281/1997 Z. z. o vojenských obvodoch ... sú v súlade s čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 4 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, pretože zákonom o vojenských obvodoch, napriek zakotveniu výlučnosti vlastníctva štátu k nehnuteľnostiam a vodám a právam k nim na území vojenských obvodov, nie je negovaná sloboda a rovnosť v dôstojnosti i v právach a s ohľadom na čl. 13 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a neodňateľnosť, nescudziteľnosť a nezrušiteľnosť základných práv a slobôd ľudí a nie je spochybnený ani spôsob obmedzovania základných práv podľa čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, pretože rešpektuje rozsah, účel, spôsob i materiálne predpoklady prípadného obmedzenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam“.

Na základe výzvy ústavného súdu z 9. februára 1998 minister obrany Slovenskej republiky prípisom z 10. marca 1998 č. 15164 zaujal stanovisko k návrhu navrhovateľa o nesúlade namietaných ustanovení § 5 ods. 1, 2 a 3 a § 11 ods. 2 zákona č. 281/1997 Z.z. s označenými ustanoveniami Ústavy Slovenskej republiky. Text stanoviska ministra obrany bol rovnakého znenia ako text stanoviska Národnej rady Slovenskej republiky. Preto ústavný súd nepovažuje za potrebné osobitne uvádzať jeho časti v tomto rozhodnutí.

Na výzvu predsedu ústavného súdu z 9. februára 1999 odpovedal zástupca skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Ivan Šimko listom zo 17.

februára 1999, že považuje za potrebné, aby sa v konaní o vyslovení nesúlady namietaných ustanovení zákona č. 281/1997 Z.z. s Ústavou Slovenskej republiky uskutočnilo verejné ústne pojednávanie.

Listom zo 16. marca 1999 oznámil zástupca navrhovateľa Ivan Šimko predsedovi ústavného súdu, že sa nemôže zúčastniť ústneho pojednávania vytýčeného na 24. marec 1999, pretože v tomto termíne bude Národná rada Slovenskej republiky prejednávať návrh zákona o štátnom rozpočte na rok 1999. Preto predsedu ústavného súdu požiadal o určenie neskoršieho termínu ústneho pojednávania v danej veci.

Predseda ústavného súdu vyhovejúc uvedenej žiadosti zástupcu navrhovateľa určil nový termín ústneho pojednávania vo veci PL. ÚS 2/98 na deň 15. apríla 1999.

II.

Navrhovateľ žiadal, aby ústavný súd rozhodol, že ustanovenia § 5 ods. 1, 2 a 3 a § 11 ods. 2 zákona č. 281/1997 Z.z. nie sú v súlade s čl. 11 ods. 1, čl. 13 ods. 4 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozdielne názory navrhovateľa (skupiny poslancov NR SR) a Národnej rady Slovenskej republiky, ktorá napadnutý zákon prijala, na spôsob získavania nehnuteľností a práv k nim, ako aj práv k vodám na území vojenského obvodu do výlučného vlastníctva štátu, ako aj na majetkovoprávne vyrovnanie s tým spojené predpokladali vyporiadať sa z aspektu napadnutých ustanovení zákona č. 281/1997 Z.z. s nasledujúcimi skutočnosťami:

- či možno zákonnou úpravou rozhodnúť o tom, že určité veci, v danom prípade nehnuteľnosti a práva k nim, ako aj práva k vodám na území vojenského obvodu, môžu byť iba vo výlučnom vlastníctve štátu,
- či možno zákonnou právnou úpravou rozhodnúť o tom, že nehnuteľnosti a práva k nim, ako aj práva k vodám na území vojenského obvodu, ktoré nie sú vo vlastníctve štátu, má ministerstvo obrany povinne zabezpečiť ich

- majetkovoprávne vyporiadanie za účelom ich prechodu do trvalého vlastníctva štátu, pričom sa uvedené práva stanú nescudziteľné,
- či uvedená právna úprava (§ 5 ods. 1, 2 a 3 a § 11 ods. 2 citovaného zákona) je v súlade s čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 4 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Podstata sporu medzi navrhovateľom a odporcom, t.j. Národnou radou Slovenskej republiky, spočíva v rozdielnom chápaní ústavného mechanizmu vytvárania okruhu tzv. výlučného vlastníctva štátu k určitým veciam. Podľa čl. 4 Ústavy Slovenskej republiky: „Nerastné bohatstvo, podzemné vody, prírodné liečivé zdroje a vodné toky sú vo vlastníctve Slovenskej republiky“.

Ústavné predpoklady vymedzenia ďalšieho okruhu vecí, okrem tých, ktoré sú vymenované v citovanom ustanovení, sa nachádzajú v čl. 20 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého: „Zákon ustanoví, ktorý ďalší majetok okrem majetku uvedeného v čl. 4 tejto ústavy, nevyhnutný na zabezpečovanie potrieb spoločnosti, rozvoja národného hospodárstva a verejného záujmu, môže byť iba vo vlastníctve štátu, obce alebo určených právnických osôb“. Citované ustanovenie teda vychádza z ústavného princípu, že na splnenie uvedených cieľov, ktoré štát garantuje, je predovšetkým nevyhnutné verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva niektorých subjektov. Ústavodarca ním vyjadril, že určitý majetok musí byť len vo vlastníctve štátu alebo iných subjektov vymenovaných v čl. 20 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, pričom všeobecne záväzný právny predpis so silou zákona môže určiť konkrétny okruh vecí, ktoré od určitého momentu prejdú pod status výlučného vlastníctva štátu, obce alebo určených právnických osôb.

Z citovaného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že ústavodarca predpokladá existenciu majetku nevyhnutného na zabezpečenie:

- a) potrieb spoločnosti,
- b) rozvoja národného hospodárstva,
- c) verejného záujmu,

odlišného od toho, výslovne uvedeného v čl. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý môže byť iba vo vlastníctve ním vymenovaných subjektov.

Ako ústavný súd už skôr konštatoval vo veci PL. ÚS 11/96 z 3. marca 1998: „Na to, aby sa však dosiahol ústavou predpokladaný „verejnoprospešný“ účel využitia určitého majetku (zabezpečenie potrieb spoločnosti, rozvoja národného hospodárstva a verejného záujmu), ústava predpokladá, aby zákonodarca „prikázal“ určitý majetok výlučne do vlastníctva štátu, obce alebo určených právnických osôb. Iba zákonným ustanovením určitého majetku výlučne do vlastníctva ústavou určených subjektov je možné zabezpečiť ústavou predpokladaný účel jeho používania (použitia), t.j. garantovať jeho použitie na zabezpečenie potrieb spoločnosti, rozvoja národného hospodárstva a verejného záujmu. Podľa Ústavy Slovenskej republiky „verejnoprospešné“ ciele (účely) užívania majetku je možné garantovať jedine prostredníctvom zákonodarcom určených subjektov vlastníckych vzťahov. Z toho nepochybne vyplýva, že podľa čl. 20 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky patrí do právomoci zákonodarcu určiť, ktorý majetok nevyhnutný na zabezpečovanie potrieb spoločnosti, rozvoja národného hospodárstva a verejného záujmu môže byť iba vo vlastníctve štátu, obce alebo určených právnických osôb. Samotná ústava však nestanovuje, ktorý majetok to má byť, určuje len účel, na ktorý má slúžiť“.

Podľa právneho názoru ústavného súdu už predtým vysloveného, napríklad vo veci PL. ÚS 11/96, môže byť využívanie majetku pre potreby verejného záujmu dôvodom na obmedzenie nielen vlastníckeho práva, ale aj tých ďalších základných práv alebo slobôd, uplatňovaním ktorých by takýto majetok prestal slúžiť (buď úplne alebo čiastočne) potrebám verejného záujmu. Ak je totiž verejný záujem ústavným dôvodom pre obmedzenie jedného zo základných práv (t.j. základné právo ako právo individuálneho subjektu sa „podrobilo“ celospoločenskému záujmu) v situácii, keď sa celospoločenský záujem uplatnil, nie je potom možné, aby nad ním už „prevládol“ iný individuálny záujem predstavovaný uplatnením niektorého z ďalších základných práv alebo slobôd. Verejný záujem na využívaní majetku nemôže na jednej strane slúžiť

ako dôvod pre obmedzenie základného práva vlastníť majetok, a na strane druhej byť „podriadený“ ďalším základným právam alebo slobodám.

O rozsahu majetku určeného pre potreby verejného záujmu sa rozhoduje vo vyvlastňovacom konaní podľa stavebného zákona alebo o ňom rozhoduje zákonodarca tým, že prijme taký zákon, o akom sa zdieňuje čl. 20 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Takto určený rozsah majetku, ktorý bude slúžiť potrebám verejného záujmu, nemôže závisieť (byť podmienený) od uplatňovania takých základných práv alebo slobôd, v dôsledku ktorých by sa jeho rozsah mohol zmenšiť či dokonca určitý majetok celkom vylúčiť z užívania pre potreby verejného záujmu.

Z ustanovenia čl. 20 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky možno tiež nepochybne odvodiť, že za oprávnené treba považovať opatrenia, ktorými zákonodarca zabezpečuje, aby majetok už slúžiaci niektorému z účelov uvedených v citovanom ustanovení ústavy (bez ohľadu na to, či je vo vlastníctve štátu, obce alebo určených právnických osôb) zostal v ich vlastníctve naďalej, t.j., aby sa zabránilo jeho prechodu do vlastníctva iných subjektov.

Prijatie takýchto zákonných úprav je vždy podmienené konkrétnou situáciou existujúcou v určitom časovom období ohľadom majetku už slúžiaceho na verejné účely, ako aj rozsahom a „intenzitou“ verejných potrieb štátu. Je však prirodzene nutné, aby Národná rada Slovenskej republiky aj pri prijímaní takýchto zákonov rešpektovala Ústavu Slovenskej republiky vrátane základných práv a slobôd v nej upravených.

Zákonné úpravy, ktorými Národná rada Slovenskej republiky zabezpečuje ďalšie „zotrvanie“ majetku slúžiaceho verejnoprospešným cieľom vo výlučnom vlastníctve štátu, obce alebo určených právnických osôb, dotýkajúcich sa základných práv alebo slobôd, je možné kvalifikovať ako obmedzenia, cieľom ktorých je dosiahnutie účelu podľa čl. 20 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Rozsah takto „postihnutých“ základných práv a slobôd, ako aj intenzita „zásahu“ do nich sú však

skutočnosti individuálne, závislé v konkrétnom prípade od povahy a charakteru tých opatrení, ktorými zákonodarca zabezpečuje, aby určitý majetok zostal naďalej vo vlastníctve toho subjektu, ktorý garantuje jeho využívanie na „verejnoprospešné“ účely tak, ako sú uvedené v čl. 20 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Zákon č. 281/1997 Z.z. je takým zákonom, vydanie (existenciu) ktorého predpokladá čl. 20 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Nakoľko ústavný súd nezistil nesúlad medzi napadnutými ustanoveniami zákona č. 281/1997 Z.z. a označenými ustanoveniami Ústavy Slovenskej republiky, vzťahuje sa i naďalej na ne prezumpcia ústavnosti. To v konečnom dôsledku vylučuje opodstatnenosť navrhovateľovej námietky o nesúlade všeobecne záväzného právneho predpisu nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily, t.j. Ústavou Slovenskej republiky, čo bolo predmetom konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

Vyhlásené v Košiciach 21. apríla 1999

JUDr. Milan Č i ě
predseda pléna Ústavného súdu
Slovenskej republiky

